

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

Missiones. Ad oppidum San Pauli. n. 47.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

fuiſſet ad inuifendum, abductum humaniter à cætu cæterorum, rogauit impentè vnum vt concederet, nimirum, vt ſui in poſterum nullam rationem haberet, neque inuiferet, nè daretur occaſio exiſtimandi aliquid ſe eſſe cùm miler peccator ſit, indignus quem quiſquam hominum aſpiciat. Locum poſtremum frequentiffimè occupabat inter illos etiã qui non erant Sacerdotes; monituſq; aliquando à Superiore vt vel ea de cauſa ſuum caperet, nè fratribus moleſtiam crearet: "Et quis ſum ego, inquit, nonne iumentum? & vilior iumento?" Promptiffimè inſeruebat alijs, libentiſſimè vlceroſis, ſumma cum alacritate vniuerſis. Quanta diligentia, & quo labore omnibus omnia factus eſt, vt cum Apoſtolo omnes lucrifaceret, vt intelligatur, longam opus eſſet texere Hiſtoriam de natura locorum, de cæli ſolique temperie, de barbaris gentium moribus, de itinerum longitudine, de horridarum vaſtitate ſyluarum, de montium peragrandorum immani altitudine & aſperitate, de veneficarum prætigijs, de humana carnis vorandæ innata illis gentibus auiditate, de conſuetorum per Europam commodorum inopia, ſeu quæ ſunt ad victum ſpectes, ſeu quæ ad veſtitum atque habitationem, quibus omnibus tolerandis & ſuperandis *Almeida* enituit induſtria atque conſtantia.

XXXXVII. Prima eius ſtatio poſt Sacerdotium ſuſceptum fuit oppidum *Sancti Pauli*, ſic dictum ab Apoſtolo quoniam in die eius Conuerſionis primũ eo loci celebratum eſt Sacroſanctũ Miſſæ Sacrificium, operante *P. Iosepho Anchietæ*: cui cùm noſter *Almeida* fuiſſet olim diſcipulus, tanti viri recordatione non parum & recreabatur, & verò animabatur ad labores illi Miſſioni congruentes. Circumiacentes Indorum Pagos ab *Anchietæ* collectos percurrerebat in orbem pedes, nixus baculo, ad victum contentus quibulcumque quas vltro fundebat terra herbis atque radicibus, & ad potum melle Sylueſtri aqua miſto. Inſtruebat, Baptizabat, animas curabat & corpora, vt in nullo deeſſet milero populo omnibus indigenti. Inter teſtes iuratos reperiuntur qui affirmant nunquam vidiffe ſe *P. Ioannem de Almeida* in lecto ſtratum; maximam verò noctis partem notaſſe tranſigentem in oratione, vel ſedentem, vel nixum genibus. Alij in ſex vel ſeptem annis quibus illum in Miſſionibus fuerant comitati nunquam conſpexiſſe veſcentem aut carne aut piſce, contentum obuijs herbis, robuſtum tamen & validum, & magna conſtantia & laborum patientia vrgentem opus: nunquam vſum eſſe equo aut reti, ſæpe depositis tibialibus impleſſe calceos arena quò ſe magis affligeret, tam parum ſui erat amans dum alteri nulli ſtudebat eſſe aut moleſtus aut grauis. Iſthic cùm ſe totis octo annis laborioſum, de quæ ſalute vniuſcujuſque procuranda perquam ſollicitum atque induſtrium probaſſet, ad nouum opus & arduum auocatur, vt quam ſolertiam atque ſedulitatem in collectis populis excolendis ac fouendis adhibuiſſet, eandem in colligendis, atque ad humanitatem formandis poneret. Est à Sancto

Miſſiones.
Ad oppidum
Sancti Pauli
Lib. 3. c. 7.

Ad Patos
Li. 4. c. 10.

Paulo plus centum leucis distans regio, quam *de los Patos* antiquiores nominarunt, altero tanto à flumine Argenteo disiuncta, gente habitata mansuetiore quàm illæ plerumque ferunt Prouinciæ. Huc, relicto Flumine Ianuarij, in cuius Collegio se ad iter parauerat, per pagos Conceptionis, Sancti Ioannis, & Sanctæ Mariæ ad Niues, ad Insulam Sanctæ Catharinæ in cynba delapsus, cum traiecisset locus P. Ioanni Fernandez *Gato*, acceptus est à concurrentibus populis summa cum lætitiæ significatione; intelligebant enim ab huiusmodi hominibus nil nisi salutare inferri. Ac primis duobus annis quibus ea loca coluit tantam fidei Christianæ amplectendæ retinendæque cupiditatem illi nationi iniecit, vt cum expleto concessionis tempore redendum per obedientiam esset, absconderent indigenæ cymbas, neque in discessum consentirent nisi facta promissione reuertendi, iunctisque ex gente sua Legatis sex qui coram necessitatem reditus explicarent. Oratione verò ac Mortificatione magis, atque seruate dicendi profuisse dicitur, quàm linguarum peritia, aut eloquentia.

Et ad Goai
tacazes.
cap. 11.

At interim dum de reditu capitur consilium alia illi defertur Missio, à Flumine quidem Ianuarij propior, ab humano autem more longe alienior, neque minus montium Sylvarumque proceritate & asperitate horrida, quàm insita humanarum carniū edacitate horrenda: montes tanto celsius Alpius dicuntur eminere quanto Alpes subjectis vallibus; edacitas verò tanta est vt non in delicijs modò habeatur illa caro, sed exquisitis ceremonijs celebrentur dies quibus illa vesci contigerit, & humanorum ossium ingentes cumulos habeant, ad tuguria sua congestos, monimenta egregiè, scilicet, factorum cum sese inuicem mactarint. Vallibus etiam suarum non defunt delitiæ, fontium, riuorum, lacuum, pratorum, piscium, ferarum, auium, diuersi multiplicisque generis, si genus hominum in bestias non degenerasset, & in se inuicem non essent quàm in ipsas quas venantur quotidie feras crudeliores. *Goaitacazes* nominabantur, nullo cultu Religiosi; diuinationibus dediti, diuinitatem nullam venerantes, neque vitam agnoscentes alteram quàm quæ hinc bestiarum in morem agitur. Iunctus igitur P. *Ioanni Lobato* (viro in ora Brasiliæ æquè admirando) comitante cum suis Capiteo Promontorij Capitis frigidi, iter ingreditur exeunte Sept. anni sexcentissimi decimi noni; legunt litora, peruagantur syluas, auscultant si quis forte strepitus audiatur ingruentium venatorum: cum primis qui apparuere inuito fædere, ad interiora penetrant sumptis ex ipsis viæ ducibus cum quibus primò pepigerant. Pluribus deinde in congressibus cum pluribus remotioribusque habito colloquio, & firmata pace commercioque cum Lusitanis, fructum tulere operæ à metu præsentis securitatem, spem in futurum totius gentis conuertendæ, & in formam quæ nunc est liberaliorem reducendæ.

Redit ad
Patos

L. 4. c. 25.

XXXVIII. In reditu ad *Patos* spei expectationique non respondit euentus. Gens facilis & inconstans, seiuncta à Christianorum commercio,